

NEKAZARITZA ETA GANADUEN BILLALDIYA OÑITI - N

GIPUZKOAKO DIPUTAZIO CHIT GOITUAK BERE KONTURA EGIÑAK

1902

Oñati-ko Nekazaritza eta Ganaduen billaldiya idikiko da datorren Agorraren 27-an ichirik 28-an sari-emate otsandikuarekiñ.

Etorri litezke billaldi ontan sartzera Probinziyako nekazari guztiyak, ala nola Euskal-erri guztiko nekazari lanetan bear diran erremienta klase edo mota guztiyen egille eta antolatzalleak, baña ontarako eskatu bear diyote Probinziyako Bilgumari, itzkribuz, billalდიan sartzeko eskubidea, Agorraren 10-erako.

Billaldiya egiteko

LEGEAK

1.^{ko} Billaldira sartu nai duten ganadu, egazti eta lur-frutu guztiyak entregatu biarko dira larunbat Agorraren 27-an, goizeko zazpietatik amabiyetara bitartian, Bilguma antolatzalliak siñalatzten duen lekuan. Juezak erabakikodute, jendiak parte artu gabetanik, ala ganadu nola gañerako gauza billalდიan artu litezkenak, berezirik, beren irizian artzeko diña ez diranak. Ontarako, kontuan iduki biar da billalდი au ez dala feriya bat. eta, onegatik, alferrik izango litzakela toki ematia, billalდიyari eranzun ez lezateken gauzai.

2.^{garren} Billalდიyan artua izaten den lur-frutu, egazti edo ganadu bakoitzaren jabiari emango zayo papercho agirizko bat bere eskubiderako.

3.^{garren} Juezak esango dute zer lekutan jarri biar diran ganaduak, ala nola gañerako lur-frutu eta gauza guztiyak.

4.^{garren} Ganaduen jabiai emango zaye ayek idukitzeko estalpea, baña beren kontura izango da bazka edo janaria, eta au ekartzen ez dutenak, arkituko dute bertan modu onian.

5.^{garren} Billaldira datorren ganadu bakoitzaren jabiak agertu biarko du beria zuela aurreko sei illabetietan ere, bizi dan erriko Alkate jaunaren paper ziertotu batekiñ.

6.^{garren} Zezen eta beyen arrazak alegiñ guztiyan obetzeko, sari-tuak izaten diranak Probinziyan gelditurik, sariyak emango zaitze: erdiya bereala, eta beste erdiya andik urte betera, zezen edo bei orren jabeak agerturik urrengo billaldiyan, Probinziyako erriren batean irau duela bere ganadu sarituak urte bete ortan, erri ortako Alkate jaunaren paper ziertotu baten bitartez. Sariyaren bigarren erdiya artzeko ez du jabeak izango ganadua ekarri bearrik billaldira, baña atsegiñez ikusiya izango da ekartzea.

Diputazio chit goituak erosten dituenean billaldiyetan sarituak izaten diran zezen edo beyak, sariyaren balio osoa emango zaye bein-goan beren jabeai, erabakitzen dan prezioakin batean.

7.^{garren} Norbaitek bere sariyaren balioa utzi naiko balu, emango zayo bitezar edo diploma bat, zeñean agertuko dan irabazi duen sariya eta nola borondatez uzten duen tokatzen zayon dirua; eta au, lenbiziko sari bati dagokiona baldifi-bada, aren izena ipiñiko da «Fraisoro-n» jarriko dan laurka edo quadro onragarri batian, azaldurik lantegi eche ontako lagun ongillea dala.

8.^{garren} Sariya irabazten duen bakoitzari entregatuko zayo, tokatzen zayon diruaz gañera, bitezar edo diploma bat, zeñean agertuko dan zer sari eta zergatik irabazi duen. Bitezar edo diploma oek izango dira Diputazioko Dianagusiak firmatuak.

9.^{garren} Emango dira sari geyago, mota edo klase bakoitzeko chikiyenetatik irutatik batez alde-aldean chikiyagoak, billaldira ganadu ekartzia ugaritzeagatik. Juezak emango diezte esantako sariyak merezi dituztela uste dutenai, baña sekulan, ezergatik ere, lenez aurretik sari guztiyetaryako siñalaturik dagon diru mugatik irago gabe. 9.^{garren} lumero ontan esantako sari chikiyak, dira eman litezkenak lenago billaldiyan bigarren edo irugarren sariya irabazi, eta berriro, sari aundi-yago bat irabazi nairik, ganadu edo gauz ura bera billaldira ekartzen dutenai, Probinziyako edozeiñ erritik.

10.^{garren} Billaldiyan sartutako ganadu eta egaztiyak, eziñ beren jabiak kendu edo ezkutatuko dituzte jendiak ikusteko orduetan, baldiñ eri jartzen ezpadira.

11.^{garren} Diputazio chit goituak lendabizi erosten ezpaditu, salgai izango dira, beren jabiak ala nai badute, ganadu eta gañerako gauzak; baña, saldurik ere, beren jabe berriyak eziñ eramango dituzte billaldiya bukatu arteraño.

12.^{garren} Billaldiya iraungo du idikia, jendiak ikusi ditzan ganadu eta beste gauza guztiyak, Agorraren 27-an, goizeko zazpiyetatik arratsaldeko ordubiyetara eta biaramonean goizeko bederatzietatik eguerdiraño, Juezentzat bakarrik gelditurik lenbiziko egunaren arratsaldea eta bigarrenaren goizeko len orduak.

SARIYAK

Urte batetik gorako zezen eta zekorrak

Bertako arraza garbiya.—1.^{ko} sariya 250 pta. 2.^{garren} 200; 3.^{garren} 150.—Guziya, 600 pta.

Kanpokoarrazajatorrak.—1.^{ko} sariya 250 pta.; 2.^{garren} 200; 3.^{garren} 150.—Guziya, 600 pta.

Sei illabetetik urtera bitarteko chekorrak

Bertako arraza garbiya.—1.^{ko} sariya 160 pta.; 2.^{garren} 130; 3.^{garren} 100.—Guziya, 390 pta.

Kanpokoarrazajatorrak.—1.^{ko} sariya 160 pta.; 2.^{garren} 130; 3.^{garren} 100.—Guziya, 390 pta.

Bost urtera bitarteko beyak

Bertako arraza garbiya.—1.^{ko} sariya, 200 pta.; 2.^{garren} 160; 3.^{garren} 120.—Guziya, 480 pta.

Kanpoko arraza jatorrak.—1.^{ko} sariya 200 pta.; 2.^{garren} 160.—Guziya, 360 pta.

Mestizuak.—1.^{ko} sariya 200 pta.; 2.^{garren} 160.—Guziya, 360 pta.

Sei illabetetik gorako bigak

Bertako arraza garbiya.—1.^{ko} sariya 120 pta.; 2.^{garren} 100; 3.^{garren} 80.—Guziya, 300 pta.

Kanpoko arraza jatorrak.—1.^{ko} sariya 120 pta.; 2.^{garren} 100.—Guziya, 220 pta.

Mestizuak.—1.^{ko} sariya 120 pta.; 2.^{garren} 100.—Guziya, 220 pta.

Bitezar onragarriyak

Bitezar onragarri bat bertako arraza garbiko urte batetik gora dijoan zezena, bi bei iru urtetik gorakuak eta urtea igarotako higa bat en sallik onenari.

Beste bitezar onragarri bat kanpoko arraza jatorreko beste sallik onenari, lenaokuaren berdiña dala, ala ganadu buru nola beren denboretan.

Bost urtera bitarteko zaldi eta biorrak

Bertako arraza garbiya.—1.^{ko} sariya 160 pta.; 2.^{garren} 130; 3.^{garren} 100.—Guziya, 390 pta.

Kanpoko arrazak.—1.^{ko} sariya 160 pta.; 2.^{garren} 130; 3.^{garren} 100.—Guziya, 390 pta.

Urte batetik gorako zaldiño eta bior gazteak

Bertako arraza garbiya.—1.^{ko} sariya 100 pta.; 2.^{garren} 80; 3.^{garren} 60.—Guziya, 240 pta.

Kanpoko arrazak.—1.º sariya 100 pta.; 2.^{garren} 80; 3.^{garren} 60.—Guziya 240 pta.

Urte batetik bostera bitarteko asto eta astaemeak

1.^{ko} sariya 100 pta.; 2.^{garren} 90; 3.^{garren} 80; 4.^{garren} 70; 5.^{garren} 60; 6.^{garren} 50; 7.^{garren} 40; 8.^{garren} 30; 9.^{garren} 20.—Guziya, 540.

Sei illabetetik urtera bitarteko zerriyak

Apoteak.—1.^{ko} sariya 160 pta.; 2.^{garren} 130; 3.^{garren} 100; 4.^{garren} 70.—Guziya, 460 pta.

Zerriemeak.—1.^{ko} sariya 120 pta.; 2.^{garren} 100; 3.^{garren} 80; 4.^{garren} 60.—Guziya, 360 pta.

Urte batetik bostera bitarteko ariyak

Bertako arraza garbiya.—1.^{ko} sariya 70 pta.; 2.^{garren} 60; 3.^{garren} 50.—Guziya, 180 pta.

Kanpoko arrazak.—1.^{ko} sariya 70 pta.; 2.^{garren} 60; 3.^{garren} 50.—Guziya, 180 pta.

Urte batetik bostera bitarteko ardiyak

Bertako arraza garbiya.—Lenbiziko sariya 60 pta.; bigarren 50; irugarren 40.—Guziya 150 pta.

Kanpoko arrazak.—Lenbiziko sariya 60 pta.; bigarren 50; irugarren 40.—Guziya, 150 pta.

Ari eta ardiyak ekarri bear dira amabost egunez aurretik geyenaz ere ille moztuak, bakarrik uzten zayola bakoitzari mordoska bat muestratako bizkarraren atzean ezker aldetik.

Sei illabetetik emezortzira bitarteko antzarak

Ar bat eta bi emerensallak.—Lenbiziko sariya 60 pta.; bigarren 50; irugarren 40; laugarren 30.—Guziya, 180 pta.

Sei illabetetik emezortzira bitarteko ateak

Ar bat eta bi emerensallak.—Lenbiziko sariya 50 pta.; bigarren 40; irugarren 30; laugarren 20.—Guziya, 140 pta.

Sei illabetetik emezortzira bitarteko ollar eta olluak

Guchiyenaz ollar bat eta bi olloren sallak:

Bertakoarrazak.—Lenbiziko sariya 50 pta.; bigarren 40; irugarren 30; laugarren 20.—Guziya, 140 pta.

Kanpoko arrazak.—Lenbiziko sariya 50 pta.; bigarren 40; irugarren 30; laugarren 20.—Guziya, 140 pta.

Urte batetik bostera bitarteko usoak

Parea.—Lenbiziko sariya 40 pta.; bigarren 30; irugarren 20; laugarren 10.—Guziya, 100 pta.

Unchi edo konejuak

Ar bat eta bi emerensallak.—Lenbiziko sariya 50 pta.; bigarren 40; irugarren 30; laugarren 20.—Guziya, 140 pta.

Bertako ezti eta eultzak

Lenbiziko sariya 40 pta.; bigarren 30; irugarren 20; laugarren 10.—Guziya, 100 pta.

Bertan egintako guriyak

Lenbiziko sariya 40 pta.; bigarren 30; irugarren 20; laugarren 10.—Guziya, 100 pta.

Bertan egintako gaztak

Lenbiziko sariya 40 pta.; bigarren 30; irugarren 20; laugarren 10.
—Guziyya, 100 pta.

Bi milla litrorik gorako sagardo-upelak

Lenbiziko eta bigarren sariya, zillarrezko medalla; irugarren eta laugarren, bronzeko medalla.

Probinziyaren Bilgumak artuerazoko ditu. 15 egunez aurretik, sagarduenmuestrak.

Bertako chakoliñak

Lenbiziko sariya, zillarezko medalla; bigarren, bronzeko medalla.

Nekazaritzako erramientak

Lenbiziko sariya 40 pta.; bigarren 30; irugarren 20; laugarren 10.
—Guziyya, 100 pta.

Lur-lankayak

Lenbiziko eta bigarren sariya, zillarezko medalla; irugarren eta laugarren, bronzeko medalla.

Agorraren 28-an, arratsaldeko labetan, egingo da sari ematea.

JUEZEN ESKUBIDE ETA LEGEAK

Lenbiziko. Billaldi ontan Juez izan biar dutenak lenez aurretik siñalatuak izango dira, Oñatin egon ditezen Agorraren 26-an, auda, Billaldiya idikitzeke bezperatik.

Bigarren. Juez siñalatuak izango dira aski, batzuek gauza batzue-tako eta besteak besteetako apartaturik, talde bakoitzak beren lanak ondo egiteko modua izan dezaten. Guztiyen nagusi edo buru izango da Probinziyako Bilgumaren diputadu jaun bat.

Irugarren. Juez batzuen kontura egongo da agintzia zer lekutan eta nola ganadu, egazti, lur-frutu eta gauza guztiyak jarri biar diran, lan au al bada egiñik oen baliyuaren erara, saill bakoitzian ipiñirik, biar dan moduan, sari bat bera irabazi nai dutenak.

Laugarren. Juezak izango dute eskubidia nai dituzten agergarri guztiyak ganadu eta gauza bakoitzaren jabiari eskatzeko, zeña egongo dan ematera obligatua.

Bostgarren. Juez-taldiak bilduko dira berak ala nai duten guztiyan tokatzen zaizkaten saill bakoitzako sariyak nola eman tratatzeko.

Seigarren. Juez guztiyen iritziyak batera ezpaletorzke, erabakiyak artuko dira iritzirik geyena dagon aldetik.

Zazpigarren. Juezen azken-erabakiyen kontra alchatzeko ez du ñork-ere eskubiderik izango.

Zortzigarren. Sari batzuek irabazi gabe geldituko balira, Juez guztiyak, batean, izango dute eskubidea billaldirik kanpora emateko, baldiñ ontarako arrazoi zuzenik balitz.

Donostian, 1902-ko Garagarrillaren 10-ean.

Diputazioko Dianagusia,
JOSÉ MACHIMBARRENA.

EL CANTO DEL PESCADOR

Poned; muchachos, la barca
En el agua á toda vela,
Que la luz celeste riela
Sobre las ondas del mar.
Preparemos sin tardanza
Nuestros pobres aparejos,
Que otra lancha hacia lo lejos
Me parece divisar.

Ya la luz

Indecisa

Se divisa

Afluir.

Nuestros pechos

Prestos claman

Y nos llaman

A salir.

*Y si el elemento fiero
Nos consigue sepultar,
Él nos abrirá altanero
Oculta tumba en el mar.*

Lánguida, medrosa noche
A la luna adormecida.
Tras una sombra perdida
Soñolienta la llevó.
Y el claro col del oriente
Con sus rayos penetrantes,
Las ténues nubes errantes
En las aguas sepultó.

Sí, vayamos

Compañeros

Los primeros

A pescar.

Nuestras redes

Elevemos

Y llenemos

Sin cesar.

*Y si el elemento fiero
Nos consigue sepultar,
Él nos abrirá altanero
Oculta tumba en el mar.*